

Lausunto

5.3.2021

VN/25874/2020
VN/25874/2020-MMM-20

Ympäristöministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto Sallatunturin kansallispuiston perustamisesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt maa- ja metsätalousministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi Sallatunturin kansallispuiston perustamiseksi. Lausuntonaan maa- ja metsätalousministeriö toteaa seuraavaa:

Maa- ja metsätalousministeriö pitää esitystä Sallan kansallispuiston perustamisesta kannatettavana. Tällä hetkellä jo suojelukäytössä olevan kävijämäärältään kohtuullisen suosituksen alueen muuttaminen kansallispuistoksi, nostaa kohteen tunnettuutta ja tulee varmasti lisäämään alueen matkailullista vetovoimaa. Kävijämäärän kaksinkertaistuminen saattaa olla hyvinkin realistinen arvio. Alueen sijaiseminen Itä-Lapissa puoltaa myös kansallispuiston perustamista ja tuo alueelle ja sen matkailuelinkeinolle kaivattua lisäpiristystä aluetalouteen ja työllisyyteen. Kuten esityksessä todetaan luonnonsuojelualueen muuttaminen kansallispuistoksi lisääisi myös todennäköisesti Sallan tunnettuutta maamme rajojen ulkopuolella sekä ulkomailta tulevien matkailijoiden määrää.

Hankkeen ympäristövaikutuksia luonnoksessa on arvioitu seuraavasti: *"Natura-luontotyyppeihin ei myöskään ole ollut tarpeen arvioida luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetulla tavalla, koska on objektiivisesti arvioiden poissuljettua, että kansallispuiston perustaminen todennäköisesti heikentäisi niiden luontotyyppien esiintymiä, joiden perusteella Aatsinki-Onkamon alueet on sisällytetty Euroopan unionin Natura 2000 –verkostoon. On ilmeistä, että mainittujen luontotyyppien edustavuus alueella paranisi kansallispuiston hoidon ja alueen luontaisen kehityksen myötä. Kansallispuiston perustamista on pidettävä sekä luonnon monimuotoisuuden suojelun ja maiseman kauneuden säilyttämisen näkökulmasta myönteisenä".* Koska alue jo on luonnonsuojelukäytössä ja kansallispuistobrändi tulee todennäköisesti huomattavasti lisäämään luontomatkailun ja virkistyskäytön painetta alueelle, ei maa- ja metsätalousministeriön mielestä hankkeen ympäristövaikutukset ole itsestään selvästi luonnon monimuotoisuuden kannalta positiiviset. Tosin Metsähallitus alueen haltijana pystyy hyvällä alueen hoidon ja käytön suunnittelulla hallitsemaan näitä matkailun kestävän käytön haasteita, mikäli sillä on käytössä siihen riittävät resurssit. Esityksen mukaan puiston palveluiden saattaminen kansallispuistotasoisiksi sekä luonnon suojelemiseksi kasvavien kävijämäärien kuluttavalta vaikutukselta edellyttäisivät puiston perustamisvaiheessa noin 2,5 milj. euron määrärahasäystä mainitulle ympäristöministeriön budjettimomentille. Investointivaiheen jälkeen Metsähallituksella tulisi olla myös riittävät resurssit alueen ylläpitoon ja kehittämiseen luotomatkailukohteena.

Kuten esitysluonnoksessa todetaan, *Sallatunturin alue on merkittävä myös kulttuuriperinnön ja Suomen sotahistorian näkökulmasta. Ihminen on toiminut ja asustanut alueella jo kauan, mistä ovat osoituksena etenkin pyyntikuopat sekä vesistöjen rannoilla näkyvissä olevat kivikautisen asumuksen jäänteet. Salla on toiminut myös talvisodan näyttämönä.* Nämä seikan lisäävät alueen arvoa ja mahdollisuuksia myös kulttuurimatkailukohteena mutta lisäävät haasteita alueen tulevan käytön suunnittelussa.

Esityksen perusteluissa todetaan: Porovahinkoja aiheuttavien petojen poistaminen olisi mahdollista Metsähallituksen luvalla luonnonsuojelulain 15 §:n mukaisesti. Ehdotettavan lain 3 §:ssä

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo@mmm.fi

säädettäisiin lisäksi Sallan paliskunnan osakkaan oikeudesta luonnonsuojelulain 15 §:n nojalla vahinkoa aiheuttavien suurpetojen poistamiseen myönnetyn luvan mukaiseen metsästykseseen. Metsästyslain 8 §:n mukainen metsästysoikeus rajoittuu kotikuntaan siten, ettei ulkopaikkakuntalainen paliskunnan osakas voisi osallistua suurpetojen pyyntiin Sallan puolella. Tarkoitus on, että luonnonsuojelulain 15 §:n mukainen lupa voitaisiin myöntää suurpetojen poistamiseen Sallan paliskunnan osakkaalle tämän kotikunnasta riippumatta.

Suurpetojen metsästystä koskeva kohtaa tulisi selventää, sillä perusteluissa kuvattu voidaan ymmärtää kahdella tavalla. Yhtäältä asia voidaan tulkita siten, että kuntalaisen oikeus metsästää suurpetoja tulee suoraan metsästyslain 8§:n nojalla ja he eivät tarvitse muuta kuin Suomen riistakeskuksen poikkeusluvan, mutta Sallan paliskunnan osakkaat, joilla ei ole kuntalaisen oikeutta, tarvitsevat lisäksi luonnonsuojelulain 15 §:n luvan Metsähallitukselta. Toisaalta lause ”lupa voitaisiin myöntää suurpetojen poistamiseen Sallan paliskunnan osakkaalle tämän kotikunnasta riippumatta” voidaan ymmärtää siten, että myös metsästyslain 8 §:n kuntalaisen oikeudella metsästävät paliskunnan osakkaat tarvitsisivat luonnonsuojelulain 15 §:n mukaisen luvan. Lainsäädännön pitää olla tarkkarajaista.

Vaikutukset alueen nykykäyttöön kohdassa todetaan, että porovahinkoja aiheuttavien petojen poistaminen olisi mahdollista Metsähallituksen luvalla luonnonsuojelulain 15 §:n mukaisesti ja kyseinen lupa voitaisiin myöntää Sallan paliskunnan osakkaille heidän kotikunnastaan riippumatta. Tämä todettuna vaikuttaa siltä, että esityksessä edellytettäisiin paliskunnan osakkaan tarvitsevan luvan vaikka metsästysoikeus tulee metsästyslain 8§:n kuntalaisen oikeudesta.

Lähtökohta on tai ainakin pitäisi olla 3 §:n 2 momentissa sanottu, että Sallan kansallispuistossa on niillä, joiden kotipaikka on metsästyslain 8 §:ssä tarkoitettussa kunnassa, oikeus luonnonsuojelulain 13 §:n estämättä metsästää kotikunnassaan kansallispuiston alueella siis myös suurpetoja. Tämä tarkoittaa, että kuntalaisen oikeudella voidaan metsästää ilman lupia karhua alueelliseen kiintiöön perustuvana keskeytymetsästyksenä. Karhun aiheuttamia erityisen merkittäviä vahinkoja vähennetään poronhoitoalueella pääasiassa keskeytymetsästyksen mukaisella kannan säätelyllä. Myöskään ilveksen kannanhoidolliseen pyyntiin tai susien vahinkoperusteisiin lupiin ei kuntalainen tarvitse lupaa Metsähallitukselta.

Osastopäällikön sijainen, metsäneuvos Marja Kokkonen

Neuvotteleva virkamies Ville Schildt

Liitteet

Jakelu YM Ympäristöministeriö

Tiedoksi Metsähallitus
MMM, Vesa Ruusila, Jussi Laanikari ja Leena Arpiainen